

Daň z přidané hodnoty je jednou z nejdiskutovanějších daní u nás. Rok 2019 přinesl rozsáhlou novelu zákona o DPH. Aktuálně je však v Poslanecké sněmovně projednáván návrh další novely zákona o DPH. Původní účinnost byla naplánována k 1. 1. 2020, zdá se však, že to bude spíše k 1. 4. 2020. Novela implementuje změny přijaté na úrovni Evropské unie.

Jedná se zejména o změny nazývané jako tzv. „dočasné záplaty“, kterými můžete být v roce 2020 dotčeni v oblasti uplatňování DPH. Tyto změny si kladou za cíl sjednotit a zjednodušit některá vybraná pravidla při přeshraničním obchodování se zbožím v rámci EU a přinést tak větší jistotu při uplatňování DPH všem zúčastněným.

1. Podmínky pro osvobození při dodání zboží do jiného členského státu Evropské unie (dále JČS)

V současné době jsou v zásadě tyto podmínky tři:

- a) zboží musí být skutečně fyzicky přepraveno do státu určení
- b) přepravu realizuje dodavatel, odběratel či jimi zmocněná třetí osoba
- c) dodávka je uskutečňována pro osobu, která je registrovaná k DPH v JČS a má platné DIČ pro účely DPH, bude mít tedy povinnost z pořízení zboží odvést DPH

Dosud bylo daňové identifikační číslo pouze formální podmínkou práva na osvobození dodání zboží uvnitř Evropské unie, jejímž nesplněním tedy právo na osvobození zaniká.

Směrnice nově stanovuje, že hmotněprávními podmínkami pro uplatnění osvobození od daně při dodání zboží do jiného členského státu plátcem jsou znalost daňového identifikačního čísla pořizovatele zboží a uvedení daného dodání zboží do souhrnného hlášení.

Obdobně jako doposud tak bude plátce daně, který dodává zboží do jiného členského státu, před uplatněním osvobození od daně muset ověřit status svého zákazníka jakožto osoby registrované k dani v jiném členském státě a dodání zboží uvést v souhrnném hlášení. Z tohoto hlediska nenastává pro dodavatele žádná změna, rozdílné však mohou být následky nekonání. Nesplnění těchto povinností může vést k zamítnutí osvobození od daně ze strany správce daně.

2. Prokázání přepravy zboží do JČS

Tato záplata řeší, jakým způsobem v praxi prokazovat, že zboží bylo skutečně přepraveno do jiného členského státu Evropské unie.

V současné době nejsou stanovena jasná pravidla, jak tuto podmínku dokázat. Nově by tedy měl zákon o DPH odkazovat na prováděcí nařízení Rady Evropské unie č. 2018/1912, které tato poměrně přísná a někdy těžko realizovatelná pravidla stanoví.

Nařízení dělí důkazní prostředky do dvou skupin. První skupinou jsou dokumenty týkající se přepravy samotné tj. např. nákladní list CMR, náložní list, faktura od přepravce. Do druhé skupiny patří dokumenty související např. s pojištěním přepravy, její platbou nebo také úřední potvrzení o ukončení přepravy ve státě určení, potvrzení skladovatele zboží o jeho přijetí na sklad ve státě určení.

Nařízení nově stanovuje, že dodavatel musí mít k dispozici min. dva doklady - buď dva doklady z první skupiny, nebo jeden doklad z první skupiny doplněný jedním dokladem ze skupiny druhé. Doklady si logicky nesmějí navzájem odporovat, nesmí být vypracovány ani dodavatelem, ani odběratelem a každý důkaz musí vyhotovit jiná osoba, což samo o sobě celé dokládání dosti komplikuje.

Zajišťuje-li dopravu odběratel, má dodavatel poměrně ztížený přístup k požadovaným dokladům. S tímto problémem se v praxi potýká nemálo subjektů. Tato již tak svízelná situace bude ještě zkomplikována tím, že kromě výše zmíněných dvou dokladů bude muset mít dodavatel navíc písemné prohlášení kupujícího, že zboží přepravil do státu určení, a to nejpozději do 10. dne měsíce následujícího po dodání. Nechá-li tedy dodavatel přepravu na odběrateli bude muset mít důkazné doklady tři.

Nařízení však neřeší, jak prokázat splnění podmínek např. v situaci, kdy si pro zboží dojede sám kupující z JČS vlastním vozidlem.

Čeští zákonodárci se snaží tato pravidla zmírnit v důvodové zprávě k novele. Plátce by měl mít stále možnost doložit přepravu zboží i jinak, pokud nebude mít výše jmenované doklady k dispozici.

3. Přiřazení přepravy u řetězových obchodů

Třetí záplata nám přináší řešení v situaci, kdy přepravu u *řetězových obchodů zajišťuje prostřední osoba.

*Řetězovým obchodem pro účely DPH rozumíme takový obchod, který se skládá z více po sobě jdoucích dodávek s nejméně třemi subjekty. Zboží je postupně dodáno a bezprostředně prvním dodavatelem přepraveno k finálnímu zákazníkovi.

Základním pravidlem po novele bude, že pokud bude přepravu v řetězci dodávek zajišťovat třetí osoba, přiřadí se přeprava k dodávce právě této prostřední osobě.

Jedinou výjimkou v této situaci bude, pokud prostřední subjekt bude registrován k DPH ve státě, kde je přeprava zahájena, a poskytne dodavateli k tomuto prodej své DIČ tohoto státu.

4. Dodání zboží v režimu skladu

Režim skladu (call-off stock) se uplatňuje pro situace, kdy dodavatel přemístí zboží do jiného členského státu za účelem následného dodání předem známému odběrateli, aniž by se zatím převádělo vlastnické právo ke zboží. Z důvodu zamezení nutnosti registrace subjektů z jiných států z titulu přemístění vlastního zboží některé členské státy, včetně České republiky, v současné době umožňují za této situace přesunout povinnost zdanění přímo na odběratele.

Nově se pro režim skladu v Evropské unii zavádějí pravidla. Při splnění vymezených podmínek se přemístění zboží do jiného členského státu v režimu skladu (předem známému odběrateli) nebude považovat za uskutečněné plnění, tudíž k okamžiku přemístění zboží nevznikne povinnost přiznat daň z titulu pořízení zboží v tomto jiném členském státě.

Následný převod vlastnického práva k tomuto zboží odběratelem se poté nebude považovat za dodání zboží v tomto jiném členském státě, nýbrž za intrakomunitární dodání zboží. Pro tyto účely se zavádí soubor doplňujících opatření, například povinnost vést záznamy pro zboží v režimu skladu, lhůta 12 měsíců pro uskladnění, povinnost vykazovat daňové identifikační číslo odběratele v souhrnném hlášení nebo stanovení postupů v případech změn v podmínkách režimu skladu.

Oproti stávající tuzemské úpravě by se tedy pořízení zboží v režimu call-off skladu mělo deklarovat až k okamžiku jeho skutečného dodání, nikoliv dnem jeho přemístění do tuzemska.